

Reykjavík, 29.03.2021

Efni: Umsögn Landspítala um tillögu um þingsályktun um gerð skoðanakönnunar um afstöðu til dánaraðstoðar meðal heilbrigðisstarfsfólks.

Landspítali er fylgjandi því að gerð verði könnun meðal heilbrigðisstarfsfólks um afstöðu þess til dánaraðstoðar. Mikilvægt er hinsvegar að leitað verði til fagaðila á sviði líknameðferðar við gerð slíkrar könnunar þar sem borið hefur á hugtakaruglingi í almennri umræðu um málið sem meðal annars endurspeglast í greinargerð sem fylgir umræddri þingsályktun. Til að niðurstaða könnunar endurspegli raunverulega afstöðu heilbrigðisstarfsfólks er því mikilvægt að hugtök séu rétt notuð og í samræmi við það tungutak sem notað er í heilbrigðisþjónustu. Í því samhengi má benda á Félagsstofnun HÍ sem hlutlausan og faglegan aðila með mikla reynslu í könnunum af þessu tagi.

Þegar hafa verið gerðar athugasemdir við sömu atriði í skýrslu heilbrigðisráðherra um dánaraðstoð í bréfi frá líknarráðgjafateymi Landspítala til ráðherra dagsett 14. september 2020

Þar kom m.a. fram að :

1. Líknameðferð er sögð ein tegund dánaraðstoðar. Hið rétta er að líknameðferð fellur ekki undir skilgreininguna um dánaraðstoð. Það væri því villandi að spyrja heilbrigðisstarfsfólk um afstöðu þeirra til dánaraðstoðar ef líknameðferð er sögð vera ein tegund dánaraðstoðar. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (WHO) mælir með því við öll aðildarríki sín að líknameðferð sé hluti af almennri heilbrigðisþjónustu. Í skilgreiningu WHO kemur **ekki** fram að dánaraðstoð sé hluti af líknameðferð. <https://www.who.int/cancer/palliative/definition/en/>
2. Notkun orðanna *óbein og bein dánaraðstoð* er mjög ógagnleg og réttara er að að líta svo á að dánaraðstoð (e. Assisted dying) sé alltaf fyrirfram ákveðinn verknaður sem valdi dauða sjúklings. Á árum áður var oft talað um beint og óbeint líknardráp en það er löngu hætt. Læknisfræðilegar ákvarðanir um meðferð við undirliggjandi ástandi eða meðferð sem miðasteinungis að einkennum eru hins vegar alltaf teknar í samræmi við sjúkdómsástand viðkomandi og ætlaðan árangur fyrir einstaklinginn. Það er því alls ekki rétt að tala um óbeina dánaraðstoð þar sem í raun er verið að leyfa eðlilegu ferli að eiga sér stað.

Landspítali áréttar að umræðan um dánaraðstoð gerir kröfu um aðkomu heilbrigðisstarfsmannaog því nauðsynlegt að læknisfræðileg hugtök og skilgreiningar séu skýr og rétt sett fram.